

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

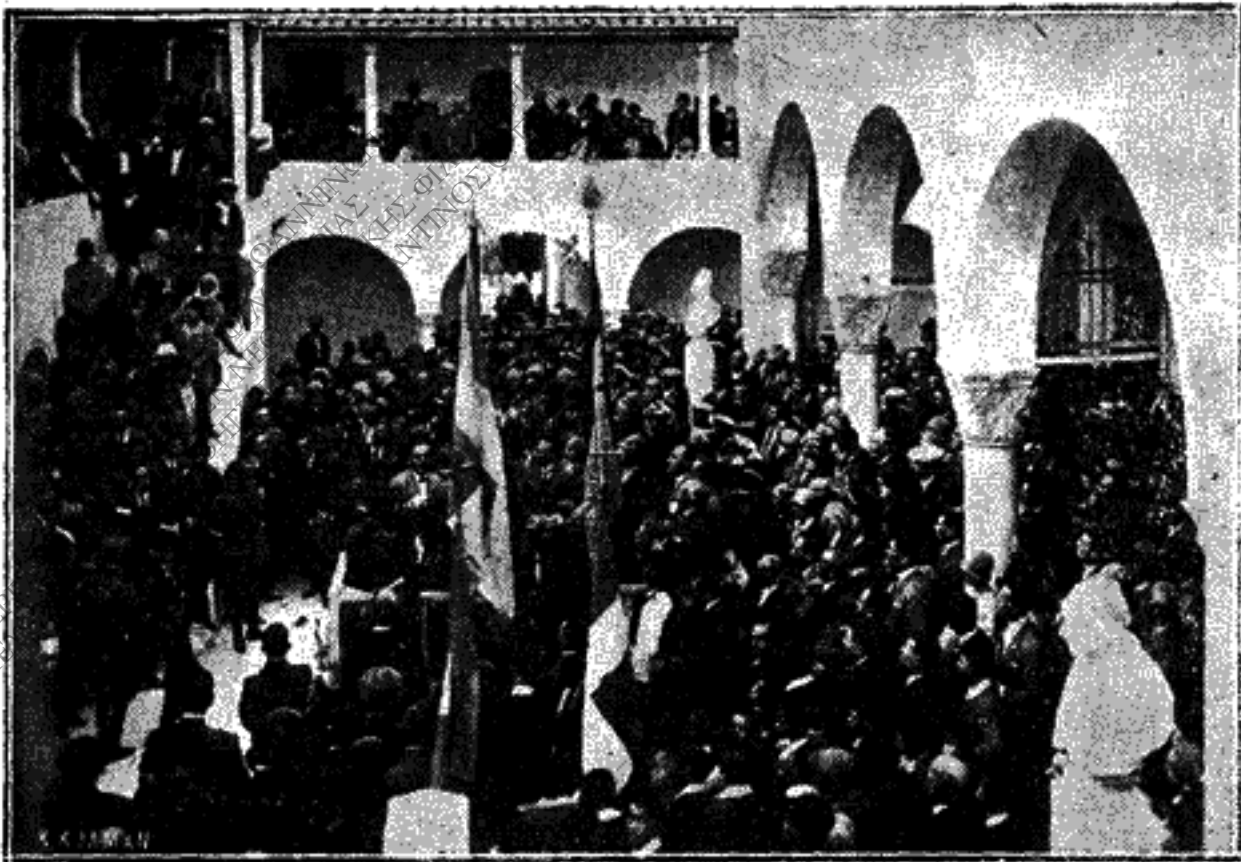
ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ

1928

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α, ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Ἡ ἐκφώνησις τοῦ λόγου ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ ἱστορικοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας.

(Κλιὸ «Σφαίρας»)

καὶ δὲ σείσκι οὔτε τόσο ὅσο σείτται τὸ ἔλατο στὸ
ἀλαφρὸ βραδυρὸ φῶσμα,
καὶ τὰ πελώρια κύματα σπάνουν μὲ ἀφρούς καὶ
ἀντάρα.

Ψηλέ, ἀπόκρημα, ἀτράνταχτε βράχε, πὺ πάνω
σου στηρίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος.

Ἵδρα, σὺν ἀκούω τ' ὄνομά σου ἀναπηδᾷ ἡ καρ-
διά μου καὶ ἀναβράζει τὸ αἷμά μου

καὶ μὲ τὸ πέταγμα τῶν πανιῶν σου πετᾷ στὸ ἀπέ-
ραντο πέλαο ἡ ψυχὴ μου,
ἔπου ὁ ἀέρας καὶ κάθε κύμα χαρούμενα ὕμνεῖ
τὴς νίκες σου.

Ἄν ἡ Ἀθήνα σιωριάστηκε σ' ἐρείπια κ' ἔγινε σκόνη
ἡ πόλις τοῦ Ἀμφίωνα,

καὶ κανένας ἀπόγονος δὲν ξέρει πια νὰ πῆ πὺ
βρίσκονταν τὸ σπίτι

ἔπου τὸ χέρι τῆς μάνας πέταξε κεραμῦδι τῆς σκε-
πῆς στὸν ἀνάνδρο γυιό

πὺ γύρισε χεῖρὶς στεφάνι καληκαριᾶς, ἀλάβωτος,
μπρὸς εἰς τὴν πόρτα τῆς ἡρώτασας!

Ἄς κέρτουν οἱ πύργοι καὶ τὰ κάστρα. Κάθε κτίριο
εἶναι τῆς Μοίρας του νὰ κρημισθῆ.

Ἀλώνια θὰ μένη ὁ βράχος τῆς λευτεριᾶς στὴν ἐλευ-
θερῇ θάλασσᾳ!!

Ὁ ἡμνητὴς τῆς Ἵδρας ἀπέθανε μόλις 33 ἐ-
τῶν. Ὁ θάνατός του εἶναι ὡσὺν βίαιον σπάσι-
μον χορδῆς, πὺ μεταβάλλει τὴν ἀπότομα κομ-
πολιτικῇ εἰς κρητιστικῇ κλιμακῇ

Ὁ Μύλλερ, βαθὺς θεησικός, ἐπίστευε καὶ εἰς
τὸν πνευματισμόν, καὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας
τῆς ζωῆς του τὸν κατεῖχον ἐπιμονοὶ σκέψεις
περὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου ζωῆς.

Ἵπάρχουν οἱ πιστεύοντες ὅτι αἱ ψυχὰ τῶν
νεκρῶν περιφέρονται κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ
μέρη, τὰ ὁποῖα ἰδιαζόντως ἠγάπησαν. Μὲ αὐ-
τὴν τὴν προϋπόθεσιν — τὴν ὁποῖαν ὁ Μύλλερ
ἐπίστευεν ἀδιστακτικῶς — αἰσθάνομαι ἔν ἱερὸν
εἶδος εἰς τὴν σκέψιν ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν
ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ ἴσως περιφέρεται ὀλόγυρά
μας, ἐπαναβλέπει νοσταλγικὰ τοὺς βράχους, τὴς
στηλιᾶς καὶ τὰ κύματα πὺ τραγοῦδησε πρὸ
105 χρόνων, καὶ σὲ προσφωνεῖ, ὡς Ἵδρα, μὲ
τὰς θερμοτέρας λέξεις τὰς ὁποίας ἠρθρωσε πο-
τὲ διὰ σὲ ἀνθρώπινον στόμα:

«Ψηλέ, ἀπόκρημα, ἀτράνταχτε βράχε, Ἵ-
δρα, σὺν ἀκούω τ' ὄνομά σου, ἀναπηδᾷ ἡ καρ-
διά μου καὶ ἀναβράζει τὸ αἷμα μου!»

Ἡ ἑκατονταετηρίς τοῦ Ταῖν

Ἡ περὶ τὸν ἑορτασμόν τῆς ἑκατονταετηριᾶς
τοῦ Ταῖν κίνησις, ἤρξατο ἤδη εἰς τὴν Γαλλίαν.
Τὰ περιοδικὰ δημοσιεύουν ἄρθρα ἔπου λέγει
κανεὶς ὅτι ὁ ἱστορικὸς τῆς «Γενέσεως τῆς Συγ-
χρόνου Γαλλίας» ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχη θαυμα-
στάς καὶ φανατικὸς διαδοχὸς ἀκόμη, ἀλλ' ὅτι

καὶ αἱ ἐλλείψεις καὶ αἱ ἀνεπάρκειαι τοῦ ἔργου του κάμνουν πολλούς, μεταξύ τῶν νέων ἰδίως, ἐφεκτικούς ὄσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἔργου τούτου. Οὕτως ὁ μὲν Πῶλ Μπουρζέ εἰς ἄρθρον του τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν Ἀπὸ Κόσμων» ἐξάγει τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ Ταῖν, τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἀτόμου του πίσω ἀπὸ τὰς ἰδέας του, ἐνῶ ὁ Ἰούλιος Μπερτό εἰς τὰ «Φιλολογικὰ Νέα» δὲν διστάζει νὰ τονίσῃ πόσον στενός, πόσον «δασκαλικός» φαίνεται σήμερα, ὁ δογματισμός τοῦ ἱστορικοῦ τῆς «Ἀγγλικῆς Φιλολογίας».

«Ἡ θεμελιώδης τῆς ἀρχῆς, γράφει περὶ τοῦ Ταῖν ὁ Μπουρζέ, ὑπῆρξε ἡ πλήρης ἐξαφάνισις τῆς ἀτομικότητός του, πίσω ἀπὸ τὶς ἰδέες του».

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀναγάγει εἰς δόγμα καὶ οἱ σύγχρονοί του Παρισιακοί, καὶ ὁ δικός μας Σολωμός, οφείλετο εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Ταῖν, τὴν ἀνταρωμαντικὴν, τὴν συγγενῆ μὲ τοῦ Σταντᾶλ καὶ τοῦ Μεριμέ, οἱ ὅποιοι (γιὰ ἄλλους ὁμῶς λόγους) δὲν ἠρέσκοντο νὰ ἐπαδεικνύουν, νὰ «εἰταλάρουν» τὸ ἀτομὸν των, ἀλλὰ τὸ ἐσκέπαζαν διακριτικά, ἀπὸ δειλίαν, ἀπὸ αἰδημοσύνην, ἀπὸ ἀντιπάθειαν πρὸς τὸν ὑπερβολικὸν ἐγωκεντρισμὸν τῶν ρωμαντικῶν, τὸν στοματώδη καὶ ρητορικόν, καὶ τὸ ἐξηφάνιζαν ἐντελῶς σχεδὸν ἀπὸ τὸ ἔργον των. Ἡ ἀντικειμενικότης τοῦ Ταῖν οφείλεται ἐν τούτοις καὶ εἰς ἄλλα αἰτία: εἰς τὸν ἄκρατον ἐπιστημονισμὸν καὶ ἐντελλεκτουαλισμὸν του. Καὶ τὶς δυὸ ἀκριβῶς αὐτὲς ἰδιότητές του τοῦ προσάπτει ὁ Ἰούλιος Μπερτό, ἐπιδρασμένος προφανῶς ἀπὸ τὸν ἀντιεντελλεκτουαλισμὸν τοῦ Μπερξὸν καὶ ἀπὸ τὸ σύγχρονον ὑπερεγωκεντρικὸν πνεῦμα.

«Ἀγαπήσαμε ὅλοι μὲ πάθος γράφει ὁ κ. Μπερτό, τὸν συγγραφέα τῆς «Intelligence», καὶ ποιὸς λίγο, ποιὸς πολύ, ὑπέστημεν ὅλοι τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀκάμπτου δογματολογίας του, τῆς ἀλύγιστης ἐπιστημονικῆς του μεθόδου ἢ ὅποια εἰς ὅλας τὰς σφαίρας τῶν ἰδεῶν, ἐπέπρωτο νὰ μᾶς ὠδηγήσῃ εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς ἀληθείας.

»Σήμερα ὡστόσο, μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου καὶ μὲ τὴν πείραν τοῦ ὅτι ἔδωκε ἐφαρμοζόμενον τὸ σύστημα τοῦ Ταῖν, ἐὰν θαυμάζωμεν ἀκόμη τὴν ὠραίαν του ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν πλουσίαν του ἁρμονίαν, βλέπομεν συγχρόνως καὶ τὰ κενά του, καὶ τὰς ἀνεπάρκειάς του».

Τὰ κενά, τὰ μειονεκτήματα αὐτὰ τοῦ Ταῖν, κατὰ τὸν κ. Μπερτό, εἶναι ἐν πρώτοις ἡ ἄκρατος νοσησαρχία καὶ ἀντικειμενικότης του. «Ἐπῆρξε ἕνας συγγραφεὺς ὑπὲρ τὸ δέον νοσησαρχικός, ὁ ὁποῖος ἐθυσίασε πάρα πολλὰ εἰς τὸν νοῦ, τὸν ἐτοποθέτησε πάρα πολὺ ἐπάνω ἀπ' ὅλα». Τὸ ἀποτέλεσμα κατὰ τὸν κ. Μπερτό πάντοτε, εἶναι ὅτι ὁ Ταῖν ἐστράφη γύρω ἀπὸ τὰ πράγματα, εἶδε τὴν ἐπιφάνειάν των μόνον, ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἰσέδυσσε εἰς τὴν οὐσίαν των.

«Ἐτσι παρ' ὅλην τὴν εὐσυνειδησίαν του εἰς τὴν μελέτην τῶν δοκουμένων καὶ τῶν πηγῶν, οὔτε τὶς προσωπακότητες ποῦ μελετᾷ, ἕναν Βύρωνα, ἕναν Μακάλεϋ, ἕναν Σέλλεϋ, κατορθώ-

νει ἐντελῶς νὰ ἐξηγήσῃ, οὔτε τὰ μεγάλα γεγονότα, ὅπως τὴν Γαλλικὴ π. χ. Ἐπανástασιν, εἰς τὴν οὐσία τῆς ὁποίας, ἄλλοι, ὁ Μισλέ ἀφῆνης, κατώρθωσαν νὰ εἰσδύσων χάρις εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν ἐνστικτὸ των».

«Καὶ τοῦτο, συνεχίζει ὁ κ. Μπερτό, οφείλεται εἰς τὸ ὅτι λίγο ἐνδιεφέρετο ὁ Ταῖν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ὁλοκλήρου τῆς ἀληθείας, διότι ἐπίστευε ὅτι τὴν κατεῖχε πρὶν ἀκόμη ἀρχίσῃ τὰς ἐρεῦνας του. Ἦτο ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἐκ τῶν προτέρων κατεσκευασμένου συστήματος. Καὶ τὸ κύριον ἔργον του συνέκειτο εἰς τὸ νὰ χωρέσῃ ὅπως-ὅπως τὸ σύμπαν εἰς τὸ ἔργον του. Στάσις (ἀπέναντι τῶν πραγμάτων) δυσκόλου: ὁ Ταῖν εἶναι ἕνας δάσκαλος καὶ δὲν εἶναι παρὰ μονάχα αὐτό».

»Εἶναι ἡ κατ' ἐξοχίαν Ἐξήγησις, ἡ ὁποία ζητεῖ πὸ πολὺ ν' ἀποδείξῃ παρὰ νὰ ἰδῇ καθαρά. Εἶναι ὁ θαυματοποιὸς ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ κόλπο των πάντοτε, καὶ ὁ ὁποῖος ἀναπτύσσει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, κάθε φορά, μὴ μοναδικὴν ἐπιδεξιότητα. Εἶναι ὁ ἐκ γενετῆς Ἀποδεικνύων (démonstrateur), ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, βλέπει στὰ πρόσωπα καὶ στὰ πράγματα, ἐκμεταλλεύσιμα ἐπιχειρήματα ἢ ἐνδείξεις ἐπαληθεύσεως τῶν ἰδεῶν των». Καὶ αὐτὰ μὲν γράφει διὰ τὸ ἐν γένει σύστημα τοῦ Ταῖν, διὰ τὴν φύσιν τοῦ πνεύματός του, διὰ τὴν δογματικότητά του, ὁ κ. Μπερτό. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερείας τοῦ συστήματος τοῦ διασήμου ἱστορικοῦ, τοῦ φαίνοντα φυσικὰ καὶ αὐτὰ — καὶ εἶναι τοῦτο συνέπεια τῆς ὅλης δογματολογίας τοῦ Ταῖν — τρωταὶ καὶ σφαιλεραὶ ὅπως καὶ ἡ ἀρχὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπήγασαν.

Ἐπιπλέον ἐπίστευε ὅτι ὅλα τὰ καλλιτεχνικὰ καὶ ἠθικὰ φαινόμενα — ἦτο ὁ κυρίαρχος, ὡς γνωστόν, θεωρία του — οφείλεται εἰς τρεῖς θεμελιώδεις ἐπαρροάς: τῆς φυλῆς, τῆς ὠρισμένης χρονικῆς περιόδου καὶ τοῦ περιβάλλοντος. Εἶναι σωστὴ ἡ θεωρία αὕτη, εἶναι τοῦλάχιστον εἰς ὅσον βαθμὸν ἐπίστευε ὁ Ταῖν; Ὁχι, ἀπαντᾷ ὁ κ. Μπερτό. «Γνωρίζομεν, λέγει ὁ κ. Μπερτό, ὅτι ὁ Παράγων ἐφυλῆς αἱ πρωταρχικαὶ δηλαδὴ ἐπαρροαί, ἀντικρούονται ἀπὸ τὰ γεγονότα, ὅταν θελήσῃ κανεὶς νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτῶν κἀρα πολὺ αὐστηρὰ. Γνωρίζομεν ἐπίσης ὅτι ἡ «Κυρίαρχος ἰδιότης» (μία ἀπὸ τὰς προσφιλεστέραις ἰδέαις τοῦ Ταῖν), δὲν ὑπάρχει, ἀντιθέτως πρὸς ὅτι ἐπίστευε, εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅτι μάλιστα, ὑπάρχουν ὠρισμένοι καλλιτέχναι, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους λείπει ἐντελῶς. Γνωρίζομεν τέλος, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀξιολόγων ἐργασιῶν τοῦ Κεντόν, ὅτι εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἐπαρροαί τοῦ περιβάλλοντος ἀντιτίθεται κάποτε, καὶ ὅχι ὀλιγώτερον δυνατῆ, ἡ θεωρία τῆς ἀντιστάσεως εἰς τὸ περιβάλλον».

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα;

Τὸ σύστημα τοῦ Ταῖν, καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο ἀκριβὲς εἰς ὅλα του τὰ μέρη, δὲν θὰ εἴμπορουσε τίποτε νὰ ἐξηγήσῃ κατὰ δάθος. Μὲ τὸ νὰ μᾶς δείξουν τὰς ἐπαρροαίς ποῦ ὑπέστησαν ἕνας

Λαμαρτίνος ἢ ἓνας Κορνήλιος, δὲν μᾶς ἐξηγοῦν καὶ τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν ἢ ὁποῖα καὶ μόνῃ ἐνδιαφέρει τὴν φιλολογικὴν κριτικὴν. Τὰς ἐπιδράσεις αὐτὰς τὰς ὑπέστησαν, λίγο πολὺ καὶ ὅλοι οἱ σύγχρονοι τοῦ Λαμαρτίνου ἢ τοῦ Κορνήλιου, καὶ ὅμως μόνον οἱ δύο αὐτοὶ ἔγνων ὅ,τι ἔγιναν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ὑπῆρξαν ἀκηγόροι, γιατροί, ἔμποροι, ὄχι ὅμως καὶ μεγάλοι συγγραφεῖς.

»Ἔτσι, ἐπαλέγει ὁ κ. Μικερό, ἡ δογματολογία τοῦ Γαίιν, εἶναι μιὰ σειρά ἀποδείξεων ποὺ δὲν ἀποδεικνύουν τίποτε, καὶ ἂν κανεὶς δὲν ἀρνεῖται τὴν τρεσάτιαν προσπάθειαν τὴν ὁποῖαν κατέβαλε ὁ φιλόσοφος διὰ νὰ κἀνῃ νὰ ὀρθοποδήσῃ τὸ σύστημά του, ὁ καθεὶς ὅμως εἰμπορεῖ ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀποτελεσματικότητά του».

Π.

Τὰ στιχουργικὰ συστήματα

Ἀγαπητὴ «Νέα Ἑστία»

Εἰς τὴν ὄντως ἀξιόλογον μελέτην τοῦ κ. Δ. Α. Ζακυθηνοῦ περὶ ῥίμας καὶ στιχουργικῶν συστημάτων (βλ. «Ν. Ἑστία» 15 Ἀπριλ. 1928) ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω μερικὰς παραλείψεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ στιχουργικὰ συστήματα καὶ νὰ τὰς παραθεσῶ ἐνταῦθα.

Καὶ πρῶτον, δὲν γίνεται μνεῖα τῆς ἀκροστιχίδος, ἣτις καὶ ὡς σύστημα στιχουργικὸν περιλαμβάνεται εἰς τὰ εἰδικὰ ξένα συγγράμματα, καὶ μακρὰν ἱστορίαν ἔχει εἰς τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, πολυσχιδῆ μάλιστα καὶ πολυσήμαντον, ἐμφανισθεῖσα ἀπὸ τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων ἂν μὴ ἀπὸ τοῦ 200 π. Χ. (ἀκροστιχίδες σιβυλλικῶν χρησμῶν) καὶ ἐμφανιζομένη μᾶχι σήμερον (βλ. μελέτην τοῦ κ. Στ. Σπεράντου εἰς Μεγ. Ἑλλ. Ἐγκυκλοπαίδ. Τόμος Γ', σ. 238—241).

2ον) τοῦ *εξαστίχου* ἐπάνω σὲ δύο ῥίμες καὶ τοῦ *δεκαστίχου* ἐπάνω σὲ τέσσαρς ῥίμες, (τῆς ἰδίας κατηγορίας μὲ τὸ ἐπὶ τριῶν ῥιμῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ζακυθηνοῦ μνημονευόμενον *οκτάστιχον*) (Γαλλ. sixain, huitain, dijain).

3ον) τοῦ *τριολέττου*, τὸ ὁποῖον εἶναι οκτάστιχον ἐπὶ δύο ῥιμῶν καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ πρῶτος καὶ δευτέρος στίχος ἐπαναλαμβάνεται ὡς ἔβδομος καὶ ὄγδοος, καὶ ἀκόμη ὁ πρῶτος ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὡς τέταρτος χωρὶς νὰ εἶνε ἐμβόλιμοι, ἀλλὰ στενωτάτα μεταξὺ τους συνδεδεμένοι εἰς τὴν συνεκτικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀναπτυσσομένης ἐννοίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶναι καὶ τὸ λεπτότερον καὶ ηουσιώτερον στιχουργικὸν σύστημα, συνάμα δὲ καὶ τὸ δυσκολώτερον ἀπὸ ὅλα, μὴδὲ τοῦ Σονέττου ἐξαιρουμένου. Τὸ τριολέττο (triolet, μὴ ἔχον σχέσιν μὲ τὴν rime tierce ἢ terza rima ἢ Δαντικὸν τριστίχον) ἀνήκει στὰ τραγοῦδια τῆς «σταθερῆς φόρμας» τῆς Ἑυρωπαϊκῆς στιχουργικῆς, καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στίχον ἡμεῖς πρῶτοι ἐστιχογραγήσαμεν τριολέττα (δεκαδὲ μάλιστα ἀπὸ τὰ τελευταῖα μας περιλαμβάνονται εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον τοῦ ἐσχάτως ἐκδοθέντος τόμου μας «Σπονδὴ στὸν Ἄνεμος» Ἀθῆναι 1927. Ἐκδότης «Πᾶν») καὶ ἄλλοι νέοι ποιητὰ ἀκολούθησαν ὕστερον ἀπὸ ἡμᾶς.

4ον) τῆς *μπαλάντας* κατὰ τὴν νεωτέραν τῆς τεχνοτροπίαν

5ον) τῆς *φδῆς* (στροφῆ, ἀντίστροφος, ἐπῳδός—κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Πινδαρικῶν) καὶ 6ον) τοῦ *ροντέλου* (rondel) τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ rondeau, ἀλλ' εἶνε χαριτωμένος συνδυασμὸς ποῦ περιλαμβάνει 13 στίχους σὲ δύο ῥίμες καὶ τρεῖς στροφὰς κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν: 1η Στρ. αββα || 2α Στρ: αβαβ || 3η Στρ: αββα. Σημειωτέον δτι ὁ 1ος στίχος ἐπαναλαμβάνεται ὡς 7ος καὶ 13ος, καὶ ὁ 2ος ὡς 8ος.

Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰ ἐκ τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως παραλειφθέντα συστήματα, διότι ἂν ἐπρόκειτο γενικὰ περὶ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς ποιήσεως, θὰ εἶχομεν ν' ἀναφέρωμεν ἀκόμα τὸ «ροντώ» τὴν «βιλανέλλα» τὴν «σεξτίνα» τὸ «βιρλαί» καὶ ἄλλα πολλὰ.

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐκτίμησιν

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

Οὔγγρος Ἱστορικὸς περὶ τοῦ κ.

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

Ὁ διακεκριμένος Οὔγγρος λόγιος καὶ ἑλληνομαθὴς ἱστορικὸς Εὐγένιος Δαρκὸ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ περιοδικὸν τῆς Βουδαπέστης «Γενικαὶ Φιλολογικαὶ Πληροφορίαι» ἔκτενῆ ἀναλυτικὴν μελέτην περὶ τῆς ἱστορικῆς μονογραφίας τοῦ κ. Καμπούρογλου «Οἱ Χαλκο-ονδύλαι», ἡ ὁποία, ὅταν ἐξεδόθη, ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διὰ τοῦ βραβείου Ἱστορίας.

Ὁ κριτικὸς κρίνει ἀξίαν ἐγκωμίων τὴν ὅλην ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ἔργου, τονίζει δὲ δτι ὁ ἀκάματος συγγραφεὺς, «γράφων περὶ μιᾶς οἰκογενείας, ἀποκαλύπτει τὰς μεσαιωνικὰς καὶ τὰς κατόπιν κινήσεις μιᾶς πόλεως (τῶν Ἀθηνῶν) ὅπου ὁ σφυγμὸς τῆς ἐθνικῆς νοήσεως οὐδέποτε ἔπαυσεν».

Ὁ κ. Δαρκὸ θεωρεῖ σημαντικὴν τὴν βιογραφικὴν περὶ Λαονίκου Χαλκοκονδύλη ἱστορίαν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ χρονολογικὸν στήριγμα τῆς ἐν Μισιτρᾷ μετὰ τοῦ περιηγητοῦ Κυριάκου Ἀγκωνίεως συναντήσεώς του (1447), κρίνει δὲ ὡς τέλειον τὸ περὶ τοῦ Ὀμηριοῦ Δημητρίου Χαλκοκονδύλη κεφάλαιον τοῦ ἔργου.

Ὁ οὔγγρος ἱστορικὸς θεωρεῖ δτι ὁ κ. Καμπούρογλος «ὁ παρὰ τὸν Γρηγορόβιον πολυτιμότερος ἱστοριοδίφης τῶν μεσαιωνικῶν καὶ συγχρόνων Ἀθηνῶν, διὰ τοῦ ἔργου του καταβάλλει τὴν ὀφειλομένην εὐσέβειαν τῆς νῦν γενεᾶς πρὸς τὴν ἀρχαίαν».

Ἐν γένει ἡ κρίσις τοῦ κ. Δαρκὸ εἶναι λίαν τιμητικὴ διὰ τὴν νεοελληνικὴν ἱστορικὴν ἐπιστήμην ὑπὲρ τῆς ὁποίας τόσον ἐμόχθησεν ὁ κ. Καμπούρογλος. Ἡ γνώμη τοῦ ξένου ἱστορικοῦ συμπίπτει μὲ τὴν γνώμην τὴν ὁποῖαν ἐξέφερον ὁ ἡμέτερος Σάθας (ἴδε Νέαν Ἐφημερίδα 4 Φεβρουαρίου 1884) ὅστις, ὅταν ὁ Καμπούρογλος ἐδημοσίευσεν τὴν μνημειώδη «Ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν», τὸν ἐχαράκτηρισεν ὡς «ἀληθῆ ἱδρυτὴν τῆς μεσαιωνικῆς τῶν Ἀθηνῶν ἱστορίας».

Ω.